СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 195. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 22. серпня 1931. VOL. XXXIX. No. 195. Jersey City, N. J., Saturday, August 22, 1931. THREE CENTS.

60 ВИЗНАЧНИХ ЛЮДЕЙ ПРИЗНАЧЕНО ДО ЛІКВІДАЦІЇ БЕЗРОБІТТЯ

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер звернувся до 60 визначних людей з проханням приступити до комітету Ґифорда й допомогти зліквідувати безробіття.

Між тими 60 людьми є визначні представники промислу, фінансів, праці, як і ті, котрі займаються суспільною опікою. Між іншими покликано Р. Аштона, президента „Америкен Рейлвей Асосіейшен", Вилієма Ґріна, президента Американської Федерації Праці, і Миссис Джан Сипл, президентку „Федерейшен оф Вімене Клобс".

З Білого Дому подано, що ціла допомогова акція безробіття буде цілковито переорґанізована. Ґифорд звернувся до бизнесменів і допомогових орґанізацій з вимогою кооперації.

ВЖЕ БОРЮТЬСЯ В САМІЙ СТОЛИЦІ.

ҐАВАНА. — Мимо правительственної перемоги революції не зліквідовано. Прийшло вже до боротьби навіть на вулицях Ґавани. Досі велася боротьба тільки на провінції. Уряд подає, що втратив у боях всього 5 жовнірів, а очевидці кажуть, що 250.

НЕ МОЖНА ХОДИТИ З БОРОДОЮ І БЕЗ КАПЕЛЮХА.

МАТАНЗАС (Куба). — Кажуть, що революціонерів пізнати на Кубі по тім, що носять бороди та ходять без капелюхів. З того приводу поліція арештує всіх, що не голять бороди і ходять з ненакритою головою. А студенти нарочно не голяться і ходять без капелюхів, щоби тим заманіфестувати свої симпатії для революціонерів.

Поліція оголосила, що каратиме тих, котрі не голять бороди і ходять без капелюхів, гривною в сумі $50.

МІЛІЯРДОВІ ІНТЕРЕСИ НА КУБІ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент торговлі подає, що американські горожани інвестували в ріжні підприємства на Кубі $1,138,957,000.

ТАМАНІ БЕРЕТЬСЯ ДО ҐОВЕРНОРА.

НЮ ЙОРК. — Тамані Гол думає заатакувати ґовернора Рузвелта тим, що буде домагатися слідства над Стейтовим Банковим Департаментом, якому закидують недбальство, як і те, що з причини того недбальства прийшло до банкротства „Бенк оф Юнайтед Стейтс".

НА ДОПОМОГУ ПОТРЕБУЮЧИМ.

НЮ ЙОРК. — Департамент публичного добра домагається у своїм буджеті $19,694,145 на допомоги безробітним, старцям, калікам і бездомним морякам. Це є найбільша сума, яка колинебудь фігурувала в міськім буджеті на подібні цілі. З того призначується для безробітних $7,168,569.

ВОКЛЕН СТАВ МОКРИМ.

НЮ ЙОРК. — Семюел М. Воклен, голова дирекції „Болдвин Локомотів Воркс", заявив, що він перестав бути прихильником прогибіції, а заявляється за її скасування, бо хоче, щоби гроші, які забирають бутлеґери, пішли до державної скарбниці.

КАВА ЗА ПШЕНИЦЮ.

ВАШИНҐТОН. — Федеральна Фармерська Рада одержала від бразилійського правительства оферту в справі виміни кави за пшеницю. Пропонують виміну 1,275,000 мішків кави за 25,000,000 бушлів пшениці.

МЕНШЕ ДЕЗЕРТИРІВ У МАРИНАРЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Пізнати, що часи важкі, бо мало дезертирують з маринарки. За останні 12 місяців здезертирувало всього 45 моряків на 82,600 зареєстрованих. Минулого року здезертирувало 398 моряків, а в 1927 р. аж 1,092.

Кажуть, що безробіття є причиною цього явища, як і те, що в маринарці поправлено харчі.

ВЕРНУЛИСЯ ШКОЛЯРІ-НАКОЛЕСНИКИ.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку вернулися 22 американських студентів, котрі вибралися були до Анґлії, щоби її обїхати на роверах. Всі вони дуже задоволені зі своєї подорожі, повної великих вражінь.

ВАШИНҐТОН МОВЧИТЬ ЩОДО ДОВҐІВ.

ВАШИНҐТОН. — В Европі говорять отверто про те, що Вашинґтон готується до ревізії военних довгів, але урядові вашинґтонські круги тому заперечують. Кажуть, що европейська преса пускає такі чутки, щоби злапати Вашинґтон „за язик".

ПРИПИНИЛИ ЗАЛІЗНИЦЮ ДО МІСЦЯ НАРОДИН ГУВЕРА.

СІДЕР РЕПІДС (Айова). — Президент Гувер, колиб захотів відвідати місце своїх уродин, себто місцевісць Тіптон, повіт Сідер, мусів би їхати тамтуди автомобілем, бо залізниця вже не доходить. „Нортвестерн Рейлрод" припинила особовий рух до цеї місцевости, бо він не оплачується.

ШАШКЕВИЧІВСЬКЕ СВЯТО НА БІЛІЙ ГОРІ В ПІДЛИССЮ.

Цьогорічне Шашкевичівське свято на Білій Горі в Підлиссю відбулося дуже величаво в неділю, 26-го липня, серед прегарної погоди. До того звеличання причинилися: приїзд на Білу Гору Преосвященного Івана й те, що на свято прийшло понад 10 тисяч народу.

Свято почалося вїздом Преосвященного Івана з церкви в Підлиссю на Білу Гору. Преосвященного супроводжав на Білу Гору відділ кінної бандерії в числі понад 50. Біля тріюмфальної брами витали Преосвященного о. Александер Левицький та голова комітету д-р Теодор Ваньо.

Опісля Преосвященний Іван в асисті священиків олеського та золочівського деканату відправив архієрейську Службу Божу, а після неї панахиду на гробі Незнаного Стрільця. Підчас Служби Божої співали два мішані хори, один з Олеська, другий з Куґ, а підчас панахиди грали дуті оркестри з Кадлубиськ та з Дацків Великих. Патріотичну проповідь виголосив о. Пришляк з Підгорець, а після нього Преосвященний Іван. Підчас проповіди о. Пришляка трапився нечуваний факт: комісар поліції, слухаючи проповіди, натло обізвався: „Нех ксьондз пшестане мувіць". Але проповідник не здержався у проповіди і говорив дальше.

Пополудні відбувалися товариські забави учасників свята при звуках мельодійних пісень, які грали обі оркестри.

СВЯЩЕНИК ЗАКОЛОВ СВЯЩЕНИКА.

Про трагічну подію в пряшівській капітулі повідомляє осьцо ужгородська „Свобода": Далекий світ порушила страшна подія, що сталася 19 липня ц. р. в пряшівській капітулі. Суспендований священик о. Кендровський, божевільна людина, кинувся перед богослуженням з ножем на о. пралата Коротнокія і заколов його. Пралат сконав на місці. Одно тяжко зрозуміти: як могли органи безпеченства терпіти божевільну людину на волі. Похорон відбувся при участи епископа Павла та широких мас громадянства.

У ВАРШАВІ ЛІКВІДУЮТЬ РЕСТОРАНИ.

Польські часописи пишуть, що наслідком великої господарської та фінансової скрути у Варшаві зліквідовано кільканацять першорядних ресторанів.

ПІШКИ З ВІДНЯ ДО ПАРИЖА.

Юлій Сальомон, студент віденської політехніки, хотів побачити париську кольоніяльну виставу, але не мав грошей, щоби поїздом, поїхати до Парижа. Пішов пішки. Вийшов з Відня 1-го червня, а до Парижа дійшов 22-го липня, в полудне. Перейшов пішки 1,600 кільометрів дороги. По дорозі заробляв собі на життя грою на клярнеті. Сальомон заміряє також пішки вернутися з Парижа до Відня.

У ХВИЛЯХ БИСТРИЦІ.

20-літний шлюсар з Городенки, Тадей Кобилянський, купався у Бистриці в Хриплині біля Станиславова і ніким незамічений утопився. Щойно після кількох годин побачила топільника одна жінка, що прийшла купатися.

БОЖЕВІЛЬНИЙ, ЩО РЕЦИТУЄ З ПАМЯТИ КНИГИ „ПАНА ТАДЕЯ".

Польські часописи пишуть, що до перемиських арештів відставили якогось умово-хорого Адама Шаласьніка. Цей арештант цілими днями стоїть коло вікна келії і голосно рецитує з памяти цілі книги Міцкевичевого „Пана Тадея". Як змучиться, засипляє, а пробудившись, знову починає рецитувати. Вязничим властям не вдалося видобути від арештанта ніяких відомостей з його життя, бо він постійно рецитує лише „Пана Тадея".

В СПРАВІ НАПАДУ НА ПОЧТОВИЙ ВІЗ.

Перемиська поліція арештувала одного з учасників нападу на почтовий віз під Бірчею. Арештований, якого імя і назвище держать покищо в тайні, відмовляє всяких зізнань.

Ранений візник Іван Секула, що перебуває в шпиталю, так оповідає про цей напад: Ми везли гроші до Бірчі. Конвоєнтом транспорту був постерунковий Гібчинський. Тим самим возом їхав один почтовий службовець і три пасажири. Дорога вела під гору, коні були втомлені і пасажири йшли пішки. Нараз на скруті вискочило з ліса шістьох людей. Окружили віз з обох сторін і почали на нас стріляти. Постерунковий Гібчинський не здужав навіть добути револьвера, бо впав на місці від куль. Мене також поцілили двома кулями. Забрали тільки мішок, в якім були стемплі на 250 зол. і кільканацять фляшок горівки. До скриньки з грішми не дісталися, бо нагло дався чути самохід. То шофер, чуючи стріли, дав ґазу і сполошив бандитів.

Секція тіла вбитого поліціянта Ґібчинського виказала, що він згинув від трох куль.

У звязку з нападом на почтовий амбулянс біля Бірчі повідомляють, що в громаді Рокчиці стрінув був напасників начальник того села, Петро Корецький, що з дубельтівкою вийшов у ліс виполошувати диків. Війт думав, що ті люди, то „вільні стрільці", тому казав їм піднести руки вгору. Напасники втекли, а один з них загубив утятий кріс „Манліхер".

Біля Острова селяни хотіли зупинити якогось чоловіка, що хотів переплисти Сян. До нього стріляли. Він загубив течку з фотографічним папером і револьвер системи „Штаєр". Кажуть, що це учасник нападу. Вечером прийшли вістки про арештування учасників нападу.

В неділю арештували багато мешканців з околичних сіл. Сподіваються, що вже в найближчих годинах розясниться справа нападу. Поліційна облава в перемиськім і добромильськім повіті тревае далі.

ПЛЯН ПОСЕЛЮВАННЯ БЕЗРОБІТНИХ НА ЗЕМЛИ.

Міністер іміґрації, В. А. Ґордон, представив палаті послів в Оттаві при обмірковуванню обчислень його департаменту, як уряд помагає кольонізувати Канаду, стараючись примістити безробітних на землі. Від минулої осени заходами уряду приміщено 1,000 самотних чоловіків і 700 родин на фармах. За порозумінням з залізницями збиралося інформації про потребу робітників на фармах в ріжних частях краю і богато безробітних знайшло роботу на фармах.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА У ВАРШАВІ.

У Варшаві знову трапилася летунська катастрофа. Підчас летунських вправ запалився військовий літак і упав з великої висоти на землю. В катастрофі згинув летун Візе, поручник 3-го летунського полку. Пожежу літака спричинила іскра з мотору.

КРАДУТЬ ЛІПШЕ ЯК КРУКИ.

Черновецький „Час" пише, що військову прокураторію в Ясах повідомив хтось анонімним листом, що в першому залізничому румунському полку в Ясах поповнив хтось величанську крадіж. Слідство виявило, що дійсно в касі полку бракує міліон леїв. В звязку з тією крадіжю арештували одного капітана згаданого полку. — В Рільничій Камері в Бутошанах украв один урядовець тієї інституції 700 тисяч леїв. Як бачимо, румунські урядовці дуже легким способом допомагають собі у нинішній великій фінансовій скруті.

ВСЮДИ КРАДУТЬ ПУБЛИЧНІ ГРОШІ.

Румунський генеральний інспектор фінансів Нікулеску звернувся до судової влади з домаганням, щоби бувшому обласному директорови Банату, Северинови Бока, засеквеструвати все майно, а також, щоби до нього прикласти приписи закона про публичне рахівництво, бо він украв більшу суму грошей. Покищо наказано проти Боки слідство.

НАСЕЛЕННЯ РУМУНІЇ.

Румунське міністерство внутрішних справ оголосило вислід останньої статистики. На основі цієї статистики Румунія має 18,024,269 мешканців. У Бесарабії живе 2,848,714, на Буковині 854,237 мешканців.

ЛІСОВИЙ „ПОЛКОВНИК".

Лісничий в Яремчу, М. Глудович, обходячи вечером державні ліси, побачив підозрілу сплячу людину в однострою польського полковника. Збудив його і зажадав леґітимації. У відповідь незнакомий стрілив до нього з револьвера. Лісничий відстрілювався. Вивязалася обостороннa стрілянина, аж вкінці лісничий, вистрілявши всі набої, мусів завернути з ліса. Дав знати поліції, яка викрила, що хтось украв однострій полковникови Добрянському з Ярослава, який перебуває в Ямній. Тимчасом злодій явився на другий день в селі Кобилі-Зелениця, де просив селян, щоби його сховали, бо ранений в ногу і втікає перед поліцією.

ЗНИЖКА ПЛАТНІ ВСІХ ВИЩИХ УРЯДОВЦІВ.

Десять-процентову знижку платні всіх вищих урядовців Канадійських Національних Залізниць, що мали річно більше ніж $3,600 платні, оповістив президент сеї корпорації, сер Генрі Торнтон. Знижка платні входить у життя з днем 1 серпня і буде обовязувати десять місяців і тоді стара платня буде привернена, хіба що дирекція інакше постановить. Десять-процентова знижка не буде відноситися до випадків, де платня та умовини праці є означені спеціяльними угодами.

ЕСПАНІЯ ЗАБОРОНЯЄ ПРОДАЖУ ЦЕРКОВНОГО МАЙНА

ТАК УРЯД ВІДПОВІДАЄ НА ПОРУЧЕННЯ ПРИМАСА.

МАДРИД. — У четвер появився заповіджений попереднього дня декрет републиканського уряду, вимірений проти заходів церковних достойників продавати церковні маєтки. Декрет дуже широкий: він забороняє церквам, монастирям і церковним товариствам продавати рухомости й нерухомости, вибирати з банків ощадности й депозити, позбувати на біржі бонди й шери, ба навіть затягати позички на церковні добра та обтяжати їх гіпотекою (морґеджами).

Декрет звертається рівночасно до банків, забороняючи їм видавати церковні ощадности. Декрет починає обовязувати сейчас і буде обовязувати до того часу, аж конституційний парлямент вирішить справу церковних маєтків.

Декрет має далеко йдучі наслідки. Він без сумніву поставить поважну перешкоду заходам церковних зарядів позбутися видимих маєтків, щоби в цей спосіб не дати державі відтак ці добра забрати на еспанський нарід.

Декрет є відповіддю уряду на лист архиепископа й примаса Еспанії, Сеґури, до еспанських епископів, в якому Сеґура радив їм позбуватися всяких маєтків, які держава могтиме сконфіскувати. На вступі декрет ґоворить виразно, що вищі круги еспанського духовенства стараються підорвати молодий републиканський уряд, і це заставляє уряд до оборони.

КЛОПОТИ МЕК ДОНЕЛДА З РЕФОРМАМИ АНҐЛІЙСЬКОГО БУДЖЕТУ.

ЛОНДОН.—Анґлійський кабінет міністрів постановив завести далеко йдучі реформи державного буджету Великої Британії. Ця реформа обнимає ряд ощадностей.

Проти цеї реформи виступають тепер з двох боків. Консервативна партія закидує урядови, що він не поробив ще таких ощадностей, які треба поробити, а рада робітничих юній закидає, що ощадности пішли вже задалеко.

ЛИНДБЕРҐ НЕ МОЖЕ ПІДНЕСТИСЯ ДО ЛЕТУ.

ТОКІО. — Американський летун Линдберґ, що був примушений бурями й мраками осісти на воду та шукати ратунку на перепливаючім японськім кораблі, не може піднестися в повітря та докінчити свій лет, бо мотор його літака відмовляє послуху.

Для направи літака виправлено механіків з Токіо.

ВЕДУТЬ ТАЙНІ КОНШАХТИ.

ВАРШАВА. — Сюди прилетів князь Микола, брат румунського короля, головний інспектор румунської армії, щоби відбути конференції з польською військовою командою про кооперацію між арміями Польщі й Румунії.

В конференції возьмуть участь начальники летничої служби Румунії.

ДУМАЮТЬ, ЩО ПОПАЛИ НА СЛІД АМУНДСЕНА.

ЛИПСЬК (Німеччина). — Учені, що розглядають фотоґрафічні знимки з підбіґунових околиць, зняті підчас недавнього лету бальона „Граф Цепелін", відкрили на фотоґрафіях цяточку, що могла би бути фотоґрафічною знимкою літака відомого скандинавського подорожника Амундсена, котрий загинув підчас експедиції в 1928 році.

Зацікавлені учені роблять досліди над своїм відкриттям, хоч капітан Брунс, що орґанізував лет Цепеліна, вважає, що пятно на фотоґрафії представляє скалу.

УГОРСЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ БЕТЛЄНА.

БУДАПЕШТ. — Мадярський кабінет міністрів, на котрого чолі стояв Бетлєн, уступив, а створенням нового кабінету занявся ґраф Юлій Каролі. Покищо це йому ще не вдалося.

Мадярські ґазети тимчасом остро критикують Бетлєна за його урядування, закидуючи йому розкидування гроша та недемократичні способи правління. Зате націоналістичні ґазети питаються, чи Бетлєн уступив з власної волі, чи може його уступлення зажадала чужа держава, під котрою треба розуміти Францію. Ці ґазети кажуть, що Мадярщина мусіла, щоби дістати позичку, підписати понижуючу політичну угоду з Францією та Чехословаччиною.

В анґлійських ґазетах появилися вістки, що основою нової переміни фронту на Угорщині були заходи коло поставлення на престолі ґабсбурського архикнязя Оттона.

АНҐЛІЙСЬКІ ПОСЛИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ УВЯЗНЕННЯ БЕЛЬҐІЙЦЯ.

БРУКСЕЛЯ. — Соціялістичні ґазети подають протест 61 анґлійських послів до бельґійського міністерства війни проти держання в тюрмі 20-літнього Бельґійця, Каміля Лєжена, за те, що він не хотів служити у війську з етичних причин.

„SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
(Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОЯТЬСЯ З МАСЛОМ НА ГОЛОВІ ЙТИ НА СОНЦЕ

До Галичини приїхали два посли англійського парляменту. Ціль їх приїзду очевидна. Галичина стала відома в широкому світі наслідком „пацифікації" і посли приїхали розслідити тут польсько-українські відносини. Це вони самі виразно заявляють, зовсім з тим не криючися.

Покищо посли Бар і Дейвис ще не заявили, по чийій стороні вони стоять. Покищо ні українська ні польська сторона не може їх уважати за свого прихильника ні за свого ворога. Покищо ні одна ні друга сторона не може сказати, щоби вони були упереджені, або настроєні в один бік. Покищо всякий безсторонний чоловік мусить признати їх безсторонними людьми, що хочуть спокійно розслідити певні обставини, важні для інтересованих сторін та зовнішнього світа.

Та польська преса поставилася до них зовсім інакше. Краківський денник „Ілюстровани Курієр Цодзєнни" виступив з гістеричною статею проти візити англійських послів та домагається від польського уряду запротестувати перед англійським урядом проти таких візит. Виступ „Курієра" викликує здивування англійської преси. Досі тільки Росія не пускала визначних чужих дослідників, послів, учених, ґазетярів, розсліджувати умовини в краю. Польща вже нераз приймала в себе чужих учених, ґазетярів, послів, та розхвалювала їх за бажання роблення розслідів у Польщі. Польща вже нераз навіть величала такі розсліди, як примірoм ното434ричні розсліди лондонського „Таймса" над „пацифікацією" Галичини.

За „Курієром" пустились інші польські ґазети, урядові, неурядові й опозиційні. Просто ніхто не хотів лишитися позаду товпи. Ще посли не сказали ні словом, що вони думають про Галичину, а вже всі ґазети стали протестувати проти візити послів. Кажуть, що ця візита підбурює Українців виступати проти держави; що вона ширить нельояльність супроти польського уряду; що вона грозить цілости Польщі — так начеб само бажання розслідити польсько-українські відносини значило вже бажати відорвати Галичину від Польщі.

Не новина це в Поляків. Стоїть вона в тіснім звязку з цензурою; з переслідуванням української преси; з арештами чужих кореспондентів, розсліджуючих „пацифікацію", тих самих кореспондентів, яких польський амбасадор у Вашинґтоні запросив на відвідини до Польщі. Старий це спосіб тих, що мають совість розбишаків, виступати проти всякого, хто приступає до розсліду справи хочби з крихіткою безсторонности.

М. Данильченко.

БОРОТЬБА ЗА НЕПОРУШНІСТЬ ВЕРСАЛЬСЬКОГО ДОГОВОРУ

Збройна боротьба в Европі скінчилася вже давно, але натомісць боротьба економічна все поглиблюється та поширюється на цілий світ.

Тепер не ллється кров, як це було підчас світової воєнної заверухи, та боротьба йде далі з не меншим напруженням, а десятки мілiонів людей далі терплять нужду та голод.

В сучасній війні, де кулями є золото, Франція грає ролю середущих держав 1914 року. Вона майстерно вживає свої великі запаси золота в боротьбі за першенство в Европі та непорушність тих вигід, які вона придбала собі Версальським договором.

Переведення в життя цього договору довело Европу до примари комунізму або нової війни.

Перед двома місяцями Німеччина стояла на передодні фінансового банкротства та повної руїни її торгу та промислу. Її населення, доведене до розпуки, кидалося в обійми комуністів або фашистів. Загроза самому істнуванню сучасної цивілізації примусила президента Гувера піти на рішучий крок.

Мораторія президента Гувера.

20. червня президент Гувер заявив, що Злучені Держави хотять допомогти Німеччині вийти з катастрофічного становища і для того Америка згідна зробити однорічну перерву в сплаті воєнних боргів. Ввесь світ — за винятком Франції та Росії — прийняв заяву Гувера з надзвичайним задоволенням.

Тоді казалось, що мораторія буде початком ліквідації Версальського договору, а тимсамим і сучасної економічної кризи. Та не так склалось, як думалось. Франція саботувала плян Гувера, а через те можливі корисні наслідки того пляну звела до мінімума.

Після коротко треваючої передишки Німеччина знову стала перед загрозою катастрофи, бо, побачивши саботаж пляну Гувера, вкладники кинулися вибирати гроші з банків.

Анґлія, щоб допомогти Німеччині, скликала в Лондоні конференцію премієрів міністрів та міністрів закордонних справ з найбільших держав, але Франція й тут стала на перешкоді і звела на ніщо цю дуже пожиточну конференцію. Єдиним наслідком цієї конференції є створення комітету банкирів для вироблення пляну допомоги Німеччині.

Вже більше тижня радять у Базилеї представники державних та великих приватних банків Европи й Америки, але вислід цих нарад банкирів готов бути таким, як і лондонської конференції міністрів. Представник французького державного банку вже загрожував, що він покине конференцію, коли буде порушена справа репарацій. Банкирі добре розуміють, що жерелом сучасної економічної та політичної кризи є репарації, тобто Версальський мир, але їм важко чіпати політичні питання. Тому слаба надія на те, щоб вони зрушили з місця справу репарацій. Франція має військо і золото, а з цим рахуються.

Ліквідація бувшої антанти.

Европейський обрій все ще покритий хмарами, але ті хмари вже не такі чорні як були.

Стало ясніше тому, що від Франції відірвались її колишні аліянти: Анґлія та Злуч. Держави. Фактична ліквідація бувшої антанти є великим ударом для Франції, бо від нині вона мусить провадити боротьбу не тільки проти Німеччини та Італії, але й проти Анґлії та Америки. Це дає деякі надії на конечну перемогу здорового розуму та на співпрацю держав, коли не на політичному, то принаймні на економічному полі.

Наслідки фінансової боротьби між Анґлією і Францією.

В минулому травні Німці оголосили проєкт економічної злуки Австрії з Німеччиною. Франція гостро запротестувала проти цієї злуки, бо вбачала в цьому небезпеку для себе і для своїх трабантів: Польщі та Чехії. Коли протести та загрози не помогли, Франція почала вибирати свої гроші з найбільшого австрійського банку „Кредітанштальт".

Фінансовий стан банку захитався і він мусів банкротувати.

Тоді Франція зопропонувала банкови свою допомгу, але за це поставила Австрії певні політичні вимоги, а головно: відступлення від економічної злуки з Німеччиною. Анґлія, аби не допустити Австрії до повної її контролі Францією, позичила австрійському урядови $22,000,000 для підтримки банкротуючого банку. Франція цього ніяк не сподівалася, бо знала, що Анґлія сама знаходиться в скрутному фінансовому стані.

Цей крок Анґлії був першим стрілом отвертої боротьби між Анґлією і Францією.

Наслідки цієї боротьби не дали на себе довго ждати. Австрійсько-німецьке задоволення актом Анґлії було недовге, бо результатом дальшої французької атаки було банкротство двох найбільших німецьких банків: Дармштад і Дрезднер. А в критичну хвилю Анґлія не була в стані дати фінансову допомогу Німцям.

Крах банків в Німеччині потяг за собою банкротсво Орієнт банку в Туреччині та кількох банків на Балканах та в Полудневій Америці, а Угорщину поставив в такий скрутний фінансовий стан, що вона мусіла йти слідами Німеччини, тобто тимчасово зачинити всі свої банки.

Угорщина була певна, що одержить великий кредит від Анґлії — подібно як Австрія, — а тому вона відмовилася від французької допомоги, бо знала, що за ту допомогу Франція буде вимагати певних політичних концесій на користь своїх аліянтів: Польщі, Чехії та Румунії.

Та надії Угорщини на Анґлію не справдились, бо Франція почала нову атаку на Анґлію. Вона почала виймати свої гроші з анґлійських банків та продавати анґлійські фунти на парижській та інших великих світових біржах і тим поставила анґлійські фінанси в дуже небезпечний стан. Довіря до колишнього світового банкира — Анґлії почало падати. Бонди та інші зобовязання анґлійського уряду пішли вдолину. Анґлія мусіла спасати себе, а не думати про допомогу Угорщині.

Анґлійський банк мусів позичити 250 мілiонів долярів у Злучених Державах та в своєї противниці Франції.

Невідомо, чи Франція за допомогу Анґлії одержала від останньої якісь концесії, чи може задовольнила амбіцію переможця.

Тимчасом фінансова криза в Угорщині загострилася. Тепер Франція пропонує Угорщині „безкорисно" позичити 40% з потрібних їй 25 мілiонів долярів.

Франція перемагає на всіх фронтах.

Політичні наслідки наступу Франції на фінансові фортеци Европи є для неї цілком позитивні. Провідники французької політики тріюмфують, бо очі всіх голодних на гроші країн звернулся на Париж і наразі мрії прихильників ревізії Версальського договору розвіялися в повітрі.

Всім стало ясно, що гроші можна позичити тільки в Парижі, а потреба в грошах значно актуальніша ніж ревізія митного договору.

Країни східної та середущої Европи, що ще недавно слухали слів ревізіоніста Мусолінія, тепер уважно слухають, що каже Париж.

Рим мовчить, бо не має надій на підтримку Лондону, а власна скарбниця порожна.

Угорщина починає нахилятися до Франції, яка підтримує думку австрійсько-угорського економічного союзу. Цей мав би розбити злуку Австрії з Німеччиною та покласти конець мріям Німців про експанзію на Балканах та ближчий схід.

Всі зусилля Анґлії та Америки притягти Францію до участи в позичці Німеччині були марні. Тепер Німеччина мусить покладатися тільки на свої власні сили, або якось порозумітися з Францією, бо гроші потрібні негайно, а Анґлія та Америка можуть дати їй тільки свої симпатії.

Комуністичний медвідь — Росія, якого Німці підгодовували кредитом і яким так довго лякали Францію, вже мабуть не є страшний для останньої, бо Франція погладила медведя обіцянкою торговельного кредиту та закупном кавказької нафти.

Комуністи, так як і їх буржуазні противники, кажуть, що золото не смердить.

Америка та Франція контролюють світовий запас золота.

Сьогодні Америка та Франція володіють 60% світового запасу золота. Америка має 5 біліонів долярів, а Франція 2 біліони. Обі країни не мають потреби в такій скількости золота, а тому більша частина того золота не має вжитку. Ще перед кількома роками Америка вільно позичила гроші европейським та полудневоамериканським країнам, однак сьогодні, наслідком політичних та економічних криз в тих країнах, вона вже не хоче їм позичати. Америка мала намір допомогти Европі стати на ноги, але досвід з пляном президента Гувера показав, що всяка допомога, коли вона буде зроблена проти волі Франції, може принести світови більше шкоди ніж користи.

Франція контролює золото в Европі, а тому може диктувати свою волю, а її волею є непорушність Версальського договору та безсильна й безправна, але працююча Німеччина, яка сплачувала би Французам та її союзникам воєнні відшкодовання 60 років.

Відродження Німеччини та можливі наслідки цього.

Культурна та працьовита Німеччина поборює всі перешкоди і все більше відживає, а разом з тим все сильніше піднімає голос за знесення репарацій та польського коридору. Це дуже непокоїть Францію і є причною її упертости.

Парадоксом історії є те, що побиту Німеччину хотять перетягти на свій бік Італія, Анґлія і навіть сама Франція в особі її міністра закордонних справ Бріяна.

Намічається новий розподіл сил в Европі і вже є деякі ознаки того, що схід Европи буде під економічним впливом Німеччини.

Вислід боротьби Анґлії з Францією за геґемонію в Европі може принести несподівані наслідки для сходу Европи, а тому українські політики мусять уважно слідкувати за боротьбою ґалійського когута з британським львом.

Оминаючиж цю боротьбу — яка може затягтися на дуже довго — треба сказати, що сьогодні ключ до остаточного замирення світа та до припинення економічної кризи таки лежить в Парижі.

В. Будзиновський.

МІЙ ХЛОП

(Оповідання).

(1)

За старої Польщі був такий час, що у Львові мож було дістати не лиш все те, що вироблялося в межах самої корони, але й все те, що виробляли і на продаж вивозили краї ближчого й дальшого Сходу. Через Львів ішли всі транспорти зі Сходу на Захід і з Заходу на Схід. Львів мав такий привілей, що ввесь товар, транспортований крізь Львів, мусів бути через якийсь час виставлений на продаж. З сего користали передовсім львівські купці і ремісники. Вони закуповували все те, що відтак мож було продати, або зужиткувати. Не диво, що в Европі попросту не було річи, якої не дістав би у Львові.

Найбільший вибір шовків був у кра́мі Німця Штромвасера в ринку. До него зазирали всі богаті Львівки, приїздили всі шляхтичі і шляхтянки Руського воєвідства. Одної днини до Львова приїхав і до Штромвасера зайшов Станислав Кушлицький, шляхтич з Покуття. Купував дуже богато, бо для себе, для жінки і для доньки. Ще й сусіди просили його, щоби для них се й те привіз, бо за дрібницями їм самим їхати до Львова не виплатилося би. Кошлицький вже вибрав, що йому треба було, і сторгував. Штромвасер став рахувати крейдою на табличці, кілько все те буде коштувати. Пан Кушлиць сидів у кутику краму і також рахував, в своїй голові. Саме коли дійшов до половини, рахунок урвався, бо до краму увійшла якась міщанка з дівчиною. Очевидно, мама з донькою, бо обі були подібні як дві каплі води. Лише мама була старша і обємистша, дівчина ще не розрослася так і співак сказав би про неї „струнка як тополя". Впрочім були до себе ще й так подібні, що як у мами так і в доньки був на губі під носом по лівім боці маленький чорний перчик. Увійшовши привиталися з купцем, як зі старим знакомим, і сказали, що заждуть, аж він скінчить свій рахунок.

Дівчина стояла ближче Кушлицького і на неї падало крізь вікно дверей повне світло. Мама за нею стояла в темнім куті, і Кушлицький не зараз побачив, які вони подібні до себе. Спершу він вдивлявся в дівчину. Не диво. Як дівчина гарна, то кождий, хоч би й яке старе порохно, задивиться на неї, та бсдай нагадає собі свої молоді літа. І Кушлицький, ще далеко не порохно, нагадав собі свій парубочий вік. Він пригадав собі, що коли ще був паничем, обіймав дівчину цілком таку, як ось та, що тепер стоїть перед ним. Обіймав і цілував саме той перчик під носом, ну, по дорозі також ті малинові уста. Як би не те, що від того часу минуло більше як двацять літ, а ся дівчина вже могла мати більше як 17, не сумнівався би, що то саме та, котру він цілував, хоч проти її волі.

Дівчина побачила, що шляхтич троха не зїсть її очима, отже відступила і перейшла на той бік мами. Аж тепер Кушлицький побачив, що мама така як донька, та що й у мами той перчик. Став рахувати літа і вирахував, що тому двацять і два роки мама дівчини не могла мати більше як шіснацять. Саме таку він тоді цілував.

— Прошу провірити рахунок, — промовив купець, подаючи йому таблицю, записану числами.

Шляхтич взяв таблицю, а купець звернувся до жінки.

— Дайте мені ще два лікті того зеленого атласу, що я вчера взяла, — жінка промовила. — Показалося, що замало.

Купець відмірив і відрізав. Вона заплатила, взяла атлас і з донькою вийшла. Тепер купець знов звернувся до шляхтича, питаючи:

— Приймаєте рахунок?

— Я й не рахував, — шляхтич відповів. — Мені тепер що інше клубиться в голові... Що то за баба була у вас з донькою? То Львівка?

— Від кількох літ Львівка. То жінка великого богача, нашого найбільшого кушніря Волошина.

— Де він оженився?

— Мабуть у Волощині або в Молдаві, бо сюди приїхав уже з жінкою і з дитиною.

— То і він не Львівчик з роду? Коли приїхав до Львова?

— Не скажу, але буде досить давно, бо він вже львівський міщанин.

Шляхтич обіймив своє чоло долонею, неначе би шукав у памяти, і знов спитав:

— Її муж, кажете, кушнір?

— Кушнір. Другого такого нема в цілій короні. Як хочете мати добрий кожух, то йдіть лише до нього. Зробить вам який схочете: барани, лиси, вовки, медведі, видри, бобри, горностаї... У него все те є. Як маєте шкірки на продаж, або до виправи, то несіть лиш до нього.

— Де його робітня?

— Зараз за галицькою брамою. Там він має свою власну хату. Я чув, що вже й в місті торгує якусь. То великий богач, бо його кожухи розходяться по цілій короні... Але ви ще не провірили рахунку.

Кушлицький дивився на той рахунок, але про нього й не думав. Його тепер морочили інші думки. Поклав таблицю на столі і каже:

— Гадаю, що все в порядку. Впрочім я сей рахунок дістану від вас ще на папери. Тоді провірю докладніше... Тепер на хвилю скочу до міста, бо ще перед полуднем мушу зорудувати дещо. Ви тимчасом вибрані мною річи спакуйте і напишіть рахунок. Як вам гроші потрібні зараз, то можу зараз дати.

— Я за гроші не боюся.

— В полудне прийду забрати товар і заплачу.

Шляхтич вийшов з краму і пішов просто на галицьке передмістя. Робітню Волошина знайшов скоро, бо його знала кожда дитина. Коли сказав, що хоче балакати з самим майстром, челядники показали йому двері до дальшої кімнати. Шляхтич пішов туди, і не кажучи Волошинови, хто він, промовив:

— Я чув, що ви купуєте шкірки. У мене назбиралось їх чимало.

— Я на те кушнір, щоби шкірки кунувати, бо сам не полюю — Волошин відповів.

— Що ви платите за лиси, вовки, медведі, жбіки, рисі, видри? У мене всего того цілі купи.

— На всякі шкірки є ціна... найвища і найнижча. Зимова шкірка платиться ліпше, як літна; ціла і добре законсервована ліпше, як подіравлена та невміло законсервована. Я мусів би бачити сей товар. Ви вже привезли ті ваші шкірки?

— Ні. Вони у мене дома. В моїх... Кушлицях.

Кажучи се, Кушлицький вдивився в кушніря. Тими Кушлицями шляхтич Волошина неначе вжалив. Кушнір глянув на шляхтича великими очима, але й в ту мить схаменувся і спитав:

— Далеко ті ваші Кушлиці? Бо як далеко, то мені годі буде поїхати до вас. Ви мусіли би ваші шкірки привезти сюди.

— Отже нині не дібемо торгу, хоч би я пустив дуже дешево?

— Я кота в мішку не люблю купувати. Лихого товару взагалі не купую. Я плачу добре, але купую товар тільки першої якости.

— То вибачайте. Колись, як буде оказія, привезу шкірки до Львова. Може тоді зробимо інтерес.

— Прошу дуже.

Шляхтич попрощався і вийшов. Вернувся до міста, випитав, який у Львові найліпший адвокат, як тоді казали, кавзиперда, і пішов до нього. Зачав від того, що приходить зі справою подібною, як була голосна справа великого богача і львівського бурмістра, доктора Кампяна. Хоч справа не буде така велика і така інтратна для адвокатів, але дуже подібна і адвокат не зле вийде на ній. Адвокат зацікавлений підсунув гостеви крісло і шляхтич зачав:

— Я, Станислав на Кушлицях Кушлицький гербу Ястшомб. Коли я ще був у мого батька, царство йому небесне, у нас була за покоївку моєї сестри наша хлопка, сімнацятьлітна Настуня. Я побачив її, коли по кількох роках науки на чужині вернувся під батьківську стріху. Можете подумати, як мені молодому було тоді, коли я ще нині, як її нагадаю собі, ковтаю слинку. Зараз другої днини, зійшовшися з нею в сінях, я обіймив її і вицілував. Вона пожалувалася моїй сестрі, але від неї почула, що дівчата сотворені на те, щоби хлопці цілували їх. Настуня пішла жалуватися до мого батька. Сей сказав їй ще ліпше. Сказав, що його син є її дідичем, вона його дівкою, що ніяка кривда їй не станеться, бо як би треба було, то він ожинить з нею одного зі своїх гайдуків і вивінує одним ланом. Мене се, очевидно, осмілило, але дівка виминала мене так, що мені тяжко було спіймати її. Одної ночи я увійшов до її спальні, але вікно було відчинене. Вона вискочила вікном в сад і десь так сховалася, що хоч я, вискочивши за нею, шукав, не міг знайти. Пару днів я ходив як пяний. Спіймавши її раз у сінях, я знов вицілував її і шепнув до вуха, щоби, як в ночи застукаю до її вікна, вискочила до саду. Я додав, що як не послухає, то буде зле з нею... Я забув сказати вам, що день пізніше, коли то я вліз до неї, з села щез син двірського кушніря, двацятьлітний Василь Тодорук... В ночи іду під її вікно, в її кімнаті світиться. Стукаю у вікно, світло згасло. Жду, але вікно не відчиняється. По хвили чую за плечима, що хтось обережно йде.

(Далі буде).

A SHORT HISTORY OF UKRAINE.

(Prepared by Stephen Shumeyko, LLB.)

VOLODYMIR the GREAT. (980—1015 A.D.)

Swyatoslaw upon his death left three sons — Yaropolk, in Kiev, Oleh among the Derewlianes, and Volodymir in the Novhorod. Yaropolk, being of an unduly ambitious nature, killed Oleh and took over his principality. Volodymir, hearing of this and fearing for his own life, fled across the Baltic Sea to the Varangians (Scandinavians) for aid, whereupon Yaropolk took possession of Kiev. Subsequently, Volodymir having obtained aid from the Varangians moved on to Kiev to recapture it, pausing, however, at the principality of Polotsk to court its princess Rohnida, who repelled his attentions. Angered at her and her family's refusal to have her marry him he attaked Polotsk, killed her father and her two brothers and forcibly took her along with him on his march to Kiev. Many years later he permitted her to go back to her native state.

Arrivng at Kiev he perceived that it would be impossible to capture the city by force because of its strong fortifications. He therefore decided on strategy — by persuading Yaropolk through his lieutenant to give himself up. Yaropolk being easilly influenced gave himself up whereupon before Volodymir's very eyes two Varangians set upon Yaropolk and killed him, this act most likely being a result of Volodymir's order. This event in 980 made Volodymir Prince of Kief.

During Volodymir's reign and that of his successor Yaroslav, the Ukraine reached its peak in both fame and strength. Upon assuming the throne of the Great Prince of Kiev, he united all of the various principalities which hitherto made up the Kingdom of Kiev by warring on some where he found it necessary and by more peaceful methods with the less recaltrant ones. He annexed Galicia to Ukraine and then in war with Poland retook the Ukrainian cities of Peremyshl and Chervin, which cities for centuries afterwards continually were a sore spot between Ukraine and Poland.

Indeed, the expansion was so great that by 985 A.D. Ukraine extended from the Carpathian Mountains to the Caucasus, and from the Black Sea to the Volga river and thence westwrd to somewheres near the present Petersburg or Leningrad. In place of the hitherto ruling class the Boyar nobility, he put his sons at the head of the various states; he having quite a number of them, begotten from a number of wives. Thus for the first time Ukraine became one solidly united nation ruled by one family.

However, Volodymir's chief fame does not rest on the fact that he made Ukraine one of the most powerful nations of Europe of that time, but it rests on his Christianizing Ukraine. It is true that Christians were present in Ukraine for some time previous to his reign but the nation as a whole was still pagan with various beliefs and gods. Christianity appealed to Volodymir because of its strenghth and unity. It was just what he needed in his work unifying Ukraine, a religion whose clergy would be controlled by him and which would educate the people to a higher plane of living in addition to teaching them to love and obey their king. Where and how was he to obtain Chistianity? Most certainly, from the Byzantine Empire — Greece, the greatest cultural center of Europe of the Middle Ages. The Ukraine because of its waterways, was nearest to Byzantium of all the European countries, and as a result thereof was benefitting by the stream of Byzantine material and spiritual culture which flowed into it. Therefore, it was most natural for Volodymir to get his religion from this country.

Opportunity soon offered itself when the Grecian king asked Volodymir to help him in putting down a rebellion. Volodymir agreed to do so only on the condition that he allowed to marry the sister of the Grecian king. Having gained his victory Volodymir asked for the girl's hand which was promply refused. Enraged at this typically treacherous Greek action Volodymir laid siege to the Grecian city of Korsun (near Sebastopol) and by cutting off that city's water supply caused it to surrender. Thereupon, the Grecian king seeing no hope persuaded his reluctant sister to marry Volodymir, which she did only after he became Christianized. Shortly afterwards in the year of 988 he caused all of his people to accept the Greek Christian faith — with Slavic rites.

Similarly as his predecessors, Volodymir was continually harrased by the wars with the wild tribes of the Pechenehs. In order to protect his country more fully he built on the southeast border of Ukraine a series of walls, however subsequent history showed that these walls were of no avail.

To digress for a moment. — The geographicall location of Ukraine was the cause of its subsequent fall. From the beginning of the Middle Ages on, innumerable tribes of Turkish-Tatar origin, came crowding out of the Central Asiatic steppes westward, through the steppes of Ukraine. The Ukraine had to be the first nation of all the countries of Europe to withstand the attack of these hordes. Many of these hordes were annihilated by the ancient Ukrainians, thus the Khazars, Pechenehs, Torks, and Berendians; others were held off, as the Polons, or the Kalmucks.

But Ukraine, exhausted its strength in this eternal warfare, and in the terrible stress occasioned by the Tatars, subsequently lost its ancient culture adn its might state.

If, therefore, any of the European nations may claim the credit of having been Europe's shield against the Asiatic barbarism, **it is the Ukrainian nation.**

Thelast years of Volodymir were on the whole uneventful except for the wars with the Pechenehs. He organized schools all over the country and compelled the Boyar caste to send its sons to them. He concluded peace treaties with the neighboring countries of Greece, Poland, Czechs, and Lithuania.

He died on July 15, 1015 leaving his twelve sons (besides having a number of dauhters) solidly entrenched at the heads of the various states of Ukraine; leaving Ukraine as one of the most powerful countries and in some respects superior, of Europe; with its principal cities Kiev and Halich surpassing London or Paris in welth and commercial importance.

(Next installment — Yaroslaw the Wise).

М. Данько.

ЄДНІСТЬ І ПРАВО НАЦІЇ.

(Стаття з кол нашої еміґрації).

Поважні події, що з непереможною силою посувають до розвязання найбільше пекучі питання сучасної Европи, примушують Українців запитати себе: чи великий момент знайде між нами лише дрібних людей?

У нас нема авторитету, якого булоб найвищим присудом у сумнівах і суперечках, але такі авторитети зявляються не в ганебні часи партійних сварок та взаїмного поборювання національних угруповань, а лише в моменти злуки національних сил. Елементарного піднесення, що єднає в одним пориві всі живі сили нації, штучно викликати не можна, народні чуття не підлягають точним законам дослідників народних рухів, але холодним розумом можна бодай усунути ті перешкоди, які можуть стримувати піднесення національного руху та обєднання національних сил.

.У нашій мові ми не маємо доброго перекладу того, що Німці висказують словом: „Бурґфріден"; це не випадок, але наслідок того, що й саме це поняття для Українців досить чуже. Головна причина цього полягає в тім, що Українцям, які сотки років не мали власної держави, недостає почуття права в громадських відносинах.

Помирення українських партій та відновлення одноцільного національного фронту є справою, від якої рішення залежить доля дуже поважних національно-політичних досягнень. Від витворення суцільного українського фронту залежить у значній мірі, чи поставлені на порядок денний українські справи ввійдуть в комплекс европейських справ, яких рішення станеться в найближчих місяцях, чи над Україною перейдуть знов до порядку денного.

А відновлення національного фронту може відбутися лише на правній основі міжпартійного співжиття. Коли недержавна нація не має своєї конституції, то це зовсім не значить, що вона не може уживати як норми звичайного права, що витворилося в світі для унормовання партійної боротьби.

Обєднання всіх українських партій при осінних виборах було актом відрухового злуки національних сил під напором зовнішніх чинників, але воно, на жаль, не спромоглося спрямувати змагання всіх національних партій у річище організованого політичного співробітництва. До витворення одностайного українського заступництва, на жаль, не прийшло. Це мало фатальні наслідки у тому відношенні, що ріжниці національно-політичної тактики поодиноких партій не могли бути вирівнані способом внутрішнім, у межах покликаного до цього політичного тіла.

Відоме становище української парляментарної репрезентації, здесяткованої увязненнями її чільних „провідників, дуже утруднило ситуацію. Вмішування непокликаних чинників та некультурна пресова полеміка розхитали дуже скоро єдність національного фронту, сотворену в момент найбільшої національної небезпеки.

Для відбудови національного фронту потрібна в першу чергу не дискусія про доцільність тої чи іншої тактики, а ствердження того, хто має право провадити безапеляційно ту чи іншу тактику. Український політичний провід може помилятися, як помиляються й парляменти та уряди великих европейських націй, але цей провід має право помилятися, бо він має й можність виправити свої помилки. Це ґрунтовна ріжниця між леґальним представництвом нації та безвідповідальними, ґаласливими „батьками батьківщини" з каварняних парляментів, які все знають краще, жадають як найбільше й завжди готові кинути на відподальні чинники брудні підозріння у підкупстві та хрунівстві.

Українці не належать до щасливих націй, що у випадку неможливости осягти порозуміння між партіями розвязують парлямент і розписують нові вибори, але й українське парляментарне представництво є лише виразником волі партій, а ці все мають спроможність змінити свою програму, тактику, а навіть сам склад проводу відповідно до волі українського народу, яку можна цілком добре виявити низкою зборів виборців. Таким чином зміна настроїв і стремлінь народу знаходить свій вислів у програмі і тактиці парляментарного проводу без змін у його персональнім складі.

Неписане право парляментарних звичаїв дає представництву також інші засоби, що забезпечують повноту вислову волі народу та доцільність політичної тактики. Провід партії може притягати до співробітництва з дорадчим чи рішаючим голосом поодинокі особи, що визначаються фаховим знанням чи особистим значінням та представників груп чи організацій, які відіграють ролю в житті нації своїми політичними, господарчими чи культурними впливами. Історія національно-політичної боротьби українського народу протягом останніх десятиліть знає ріжні форми збірного вислову волі народу, як тимчасові національні ради, так і тревалі національні обєднання, що повставали в найбільш критичні моменти нашого національного буття. Ми мали в небезпечні часи й тісніші чинні центри з обширними уповажненнями для переведення поодиноких акцій. Ми можемо сподіватися, що й у сучасну лиху годину український нарід витворить орґанізацію, потрібну для переведення нагальних завдань нашого часу.

Стоїмо перед ділемою: або витворити міцну національну орґанізацію на засадах міжпартійного співробітництва, або віддатися на поталу „чорних рад", що вибивали дрючками власних провідників.

Не маємо власної держави, щоби боронила нас від небезпеки деморалізації, тому мусимо тим міцніше триматися того, що заступає нам державну орґанізацію. Національний обовязок і право потрібні найбільше для того, хто не може витворити примусу, а нація є джерелом нашого права.

(„Діло").

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 23 серпня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній при Roosevelt Ave. Пригадується довгуючим місцевим і позамісцевим членам, щоби вирівнали свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — І. Маркович, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЛІЧЕННЯ ПОМАРАНЧАМИ.

Найліпшою порою на помаранчеве лічення є весна, пора, коли помаранч найбільше і найліпші. Мають помаранчі багато ріжних прикмет, в горячці ділають відсвіжуючо, треба лише тоді уживати самий сок, відкидати шкірку, „мясо" і кістки. Вплив помаранчевого соку на орґанізм є подібний до впливу цитрини, але є слабший, бо помаранчі мають 5—6 процент цукру, а самого квасу 1.3 процент, а цитрина має його 5 процент. При ревматизмі, ломоті й узагалі недугах, спричинених злою виміною матерії, добре є рано натще випити сок з трох памаранч, пополудні і вечером також, додаючи що дня по одній, аж дійде до 15 денно. Після двох днів відпочинку вертається, аж дійдеться до 3 помаранч денно. Після тижневого відпочинку можна лічення ще двічі повторити. Але то залежне від стану цілого організму, тимбільше, що це лічення може помогти, коли примінимо при цьому відповідну дієту й примінимо до неї спосіб життя. Але пожадане є перед поважним лічченням дати себе оглянути лікареви, бо при помаранчевім лїченню не можна їсти мяса, а навіть зовсім здержатися від їди, насамперед один день, що десять днів, що девять, вісім і т. д., аж дійти до двох днів у тижні без їди і назад, аж дійдеться до 10 днів перерви. Підчас такого лічення треба їсти доволі лише двічі на день. Перший раз можна їсти між 11 і 12-тою годиною. Безпосередно після того як встанемо з ліжка, не їсти нічого лише сок з помаранч, а після проходу на свіжому воздусі йти до праці. В 11. годині їсти снідання: молоко, грінки або хліб Грагама, масло, ярини, овочі, а в 6 годині веч.: кашу, молоко, масло, яйця, ярини — коли відповідна пора — сирі овочі. Трудність лежить у систематичнім переведенню лічення. Треба зрозуміти, що само їдження помаранч при давнім способі життя, який спричинив недугу, не багато поможе і що треба багато енергії й сили волі, щоби перевести це лічення з самовідреченням призвичаєнь. Найліпше було би разом із способом життя змінити і місце побуту, бо той лекше можна перевести лічення. Хибне є також, коли хто думає, що після лічення не мусить уважати на свій спосіб відживлювання і що той може вже надолужити собі попередню здержливість.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЛЮДОЇДИ КОЛИСЬ І НИНІ.

Без огляду на барву шкіри і расу називаємо **канібалями** — людоїдами ці племена, що **зїдають людей. Хоч новочасна** культура і цивілізація стоять високо — канібалізм істнує. Що правда, менше він поширений, як колись.

В часах відкриття Америки південне побереже заселяли канібалі. **Звичай їсти людей** був у Мексику, на півострові Юкатані, **в Перу, в Бразилії** серед червоношкірих і на острові Гаїті. Такий канібалізм був від непамятних часів в Африці. Поборював успішно людоїдство іслям. Осередком муринського канібалізму було з давен давна Конґо. В Азії жили канібалі жовті на островах: Суматрі, Борнео, Целебесі і Филипинах.

В Австралії були людоїди в глибині краю а на Тихому океані можна було втратити життя на неодному острівці, хто причалив і висів необачно на сушу.

Нині людоїди є ще в Перу і Бразилії, головно серед Індіян, що жиють у недоступних лісах на побережах Амазонки. Там іще не дійшла культура і цивілізація. Також в південній Африці є **канібалі**, а найжорстокіший у Конґо. В Азії є ще людоїди на острові Суматрі, а подекуди на островах Тихого океану.

Ріжно зїдають канібалі людей. Одні з **релігійної потреби**, інші з **голоду**, ще інші зі звичаєвих **воєнних прав.** Багато племен робить це зовсім **безцільно, лише на те, щоби заспокоїти дикі кровожадні інстинкти.**

Давні американські племена їли людей осьтак: Жрець отвирав гострим **камінним ножем** груди засудженого на зїдження, якого передтим привязано до стовпа або смертної лавки, **виривав серце** іще паруюче, відмовляючи відповідну молитву, кидав богам у жертву. **Кровю** нещасної людини жрець **помазував себе і найдостойніших з племени.** Потім вкидали тіло жертви у котел з кипятком, варили, краяли та розділювали між присутніх. Колишні Мексиканці додержували точно всіх подробиць при такім жертвуванні. Виїмково лише зїдали поляглих у битві також і без цього обряду. Перувіянці ще жорстокіше виконували свої звичаї — цілими днями мучили жертву, заки вбили її.

Індіяни-канібалі, що тепер іще жиють над берегами допливів Амазонки, воюють з іншими племенами лише на те, **щоби здобути собі засоби людського мяса. Ніколи не зїдають жінок.** Канібалі середущої Бразилії зїдають лише поляглих у битві, бо вірять, що так скріпляють свою силу і відвагу. Канібалізм на острові Гаїті відбувається під боком нинішньої цивілізації, парляменту, преси, поліції і війська. Тутешні мурини говорять нелзе по французьки, Та це не перекшаджає їм підчас повні місяця уладжувати в глибині лісів людоїдські пири. Чорна жриця душить 8—10-літню дитину, а при цьому бурмоче якісь молитви. Опісля кровава жертва, варення, поділ мяса. Власти, повідомлені про такі події, викрили недавно таке ритуальне зібрання. Жрицею була тоді муринка, що мала першорядну крамницю у столиці Гаїті, Порт о Прінс, богата, образована, що нераз танцювала на дипльоматичних балях. Поліція арештувала тоді кількадесятьох муринів, достойників републики.

В Африці є мурини такі **ласі на людське мясо,** що **викрадають навіть трупів засуджених** англійськими властями за проступки. Мужчини, жінки і діти кидаються з ножами на висільника і втинають собі з нього шмати мяса. Не богато помагають тут приклади крісів англійських вояків, які розганяють людоїдів. Загально вірять тут, що людське мясо додає відваги і сили. Цікаве, що в Африці вбивають людей найрадше у місячну ніч при звуках джезбендів і танцю. Людоїди з островів Тихого океану вбивають людей з голоду. Жертвою їх падуть передовсім мандрівники, моряки, що причалюють до берегів або люди, які вратувалися з розбитого корабля, а хотіли спастися на тих островах. Людоїди кажуть, що море само присилає їм їду і було би легкодушно не користати з таких дарунків.

Геродот (грецький історик) каже, що в Европі жили канібалі. Отже тому 2000 літ на північному побережі Чорного моря, в нинішній Ірляндії, здовж ріки Рену. Розуміється, що в давних дуже часах були людоїди і в інших краях.

ТАРЗАНІВ СИН.

(18)

Кілька стіп від вікна підносилися галузи дерева. Хлопець зручно скочив на галузь і легко як кіт спустився вниз. За ним пішов Акут. Яких двіста ярдів від хати починалися вже джунглі. Туди вони спрямували свій хід. За хвилю обидва пропали в гущавині.

Під пальмовим деревом, у малій оазі, в пустині сидів Арман Жако, капітан Чужинецького Леґіону. Він відпочивав, вдоволений по роботі дня. Коло нього його засмалені жовніри приготовлялися до нового пів-денного маршу. Між жовнірами сиділи Араби, зловлені жовнірами та повязані. Отсе то вдоволяло капітана.

Цілий місяць він гнався за горсткою Арабів, що бушували по пустині та споювали всякі злочини, забираючи людям верблюдів, вівці, коні, кози, навіть убиваючи власників, котрі не хотіли датися зрабувати. Нарешті відділ капітана заскочив їх несподівано, поборов у лютій боротьбі та взяв пятьох з них у неволю. Між полоненими був і гершт, Ахмет бен Гудін.

Від бранців думка капітана побіжала до малого гарнізону, в котрому він буде за який день-два. Він міг бачити у своїй думці дитячі риси Женети, своєї малої красавиці. Завтра він її знову побачить.